

fulens efficies, ut nostræ per se rudes indoctæque lucubrationes, clarissimi Tui nominis splendore majestæque exornatæ, cum limatissimis eruditissimisque Cortesii libris in publicam hominum lucem celebritatemque venire non erubescant.

Ex Bibliotheca Vaticana xiv. Kalendas Decembris
cl. l. cc. lxxix.

ANNA-

ANNALES SS. PETRI ET PAULI.

Anno DOMINI xxix.

TIBERII a morte Augusti 15. & 16.

Ejusd. ab Imperio Proconsulari 18. & 19.

Consules (LUGIUS RUBELLIUS GEMINUS,
(CAIUS FUFIVS GEMINUS.

OC anno die xxiv. mensis Maii (a) Beatus PETRUS tamquam visibile Ecclesiæ suæ Caput a CHRISTO Domino constitutus, Apostolis & discipulis Hierosolymæ in coenaculo, hoc est superiore parte ædium congregatis, ejusdem CHRISTI promissionem jamjam adimplendam expectans, *exsurgens in medio eorum*, divina afflatus aura, ostendit Collegis, oportere, ut veterum implerentur Patrum vaticinia, & in proditoris Judæ locum ex ipso numero aliquis sufficeretur, ne sella inanis illa perenne dedecus sacro in ordine testaretur: prævidisse Davidem mille & amplius ante annos cum scelere etiam expiationem peccati, abstergendamque communem maculam edocet. Quibus verbis ceteri assensu, rem forti committere voluit, statutisque ex omni discipulorum illic collectorum coetu (*erat autem turba hominum simul fere centum viginti*) Josepho, qui vocabatur Barsabas, cognomento Justus, & Mathia, *cecidit fors super Mathiam*, & *annumeratus est cum undecim Apostolis*; quemadmodum ex Actorum Apostolicorum capite 1. colligitur. *Et cum complerentur*

O 3

dies

(a) Secundum Romanos & pro ascendisse ad caelos decima quarta Maii. Assentiuntur Usserio Langius, Labbeus, alique rerum Chronologicarum scriptores.

dies Pentecostes, scilicet quum quinquagesimus dies a Resurrectione CHRISTI illucesceret, omnesque eo loci perseverantes unanimitè in oratione cum mulieribus & MARIA matre JESU & fratribus ejus, almi Spiritus adventum præstolarentur, factus est repente de celo sonus, inquit Lucas Actor. cap. 2. tamquam advenientis Spiritus vehementis. Itaque momento temporis quasi domus, & in unumquemque ignitæ linguæ cælo delabi visæ, adeo ut replerentur omnes Spiritu Sancto, altissimaque intelligerent nudarentque mysteria. Obstupesceres cuncta illis concessa gentium eloquia, summam dicendi vim, adeo ut omnes Athenis natos educatosque crederes. Augebatur admiratio a personis tam antea insciis ac rudibus, præsertim quum audiebat unusquisque lingua sua illos loquentes. Civitas ipsa Hierosolyma, tunc florentissima Judææque regina, cum variarum gentium, tum maxime Judæorum ex omni natione qua sub celo erat, concursu clarissima, stupida CHRISTI discipulos concionantes, & ita subtiliter sacrorum arcana librorum interpretantes admirari. Par omnium stupor, inæqualis animorum jactatio, & dispares sententiæ erant: laudare alii, & miraculo divinitatis factum tribuere; irridere alii, & vino languidos gravatosque ea effutire jactantes; indigena cuncta in deterius, peregrinus pie accipere credereque. Quod ubi sensit Apostolorum Princeps PETRUS, eundem arrogantiam obviam, & premendam Judæorum impietatem ratus, stans cum undecim levavit vocem suam, gravissimaque in conspectu populi concione habita, calumnias refellit, prædictionem explicat de CHRISTO & Resurrectione ejus, de Ascensione & il-lapsu Spiritus differit; ad resipiscentiam & baptismum Judæos vocat, & tria auditorum millia eo ipso die ad agnitionem VERITATIS convertit. Quid hi Judæi ad fidem Christianam PETRI prædicatione conversi fecerint, quomodo in Ecclesiam recepti & in ea versati sint, docet S. Lucas Actor. cap. 2. versu 41. & seqq. Quum autem iidem omnia ex præscripto PETRI & Apostolorum peragerent, quum multa prodigia & signa per Apostolos in Hierusalem fierent, unum præcipue memorabile fuit. PETRUS & Joannes (ait idem divinus historicus capite 3.) ascendebant in Templum ad horam orationis nonam: cum quidam vir qui erat claudus ex utero matris sue bajulabatur, quem ponebant quotidie ad portam templi, que dicitur speciosa, ut peteret elemosynam ab introeuntibus. Huic igitur omnibus notissimo, stipem ab Apostolis exposcenti, Beatus PETRUS valetudinem CHRISTI nomine statim concessit.

fit. Cum ille, teneret PETRUM & Joannem, cucurrit omnis populus ad eos ad porticum, qua appellatur Salomonis stupentes. PETRUS autem liberrima oratione circumstantes Judæos perstringens, docet inopem illum assiduo membrorum horrore correptum, sanatum esse per fidem in CHRISTUM JESUM, quem illi crucifixierant, multique eorum, qui audierant verbum crediderunt, & factus est numerus virorum quinque millia. Loquentibus autem illis ad populum, supervenerunt Sacerdotes & magistratus Templi, & Sadducæi, dolentes quod PETRUS & Joannes privati Judæi populum docerent, annuntiarentque in Jesu resurrectionem mortuorum, quam Sadducæi prorsus negabant. Injecerunt igitur in eos manus, & posuerunt in custodiam in crastinum. Verum Apostolos, ministerio Angeli liberatos, dum sequenti die Princeps Sacerdotum & Sadducæi coacto Synedrio (cui Anna, Caïpha, Alexander, Lyfimaghus, & Joannes Annæ filius præsidebant) in carcere frustra quaerunt, in templo prædicantes apprehendunt, productosque in Concilium mandata sua repetunt, rationemque reddere jubent, quare Synedrii præcepto non obtemperassent, totamque civitatem, Jesu nomine & doctrina implere pergerent. At PETRUS magna animi fiducia, mandatum DEI præfert, CHRISTIQUE servatoris, quem ipsi immanissime cruciatum, in lignoque suspensum, foedissime interemissent, virtute, gloria, divinitateque collaudata, in illo omnia bona, omnem spem salutemque humani generis stare, edocet. Obturbavit Magistratum Piscatoris oratio, & perculit simul magnitudine sceleris exterritos auditores, erumpens ex ore Apostoli veritas, quam ipsi variis involucris obtegere ac suppressere nitentur; & libera vox elatis fontibusque in animis adeo stomachum cum admiratione movit; ut PETRUM & Apostolos interficere cogitarent. Non enim ultra celari illustrem populum posse videbant, dolebantque cecidisse in irritum tot labores, frustra susceptas vigilias, aut machinamenta exquisita: concussos magistri morte iterum vigere animos, sedatosque effervescente; nec pulsum ex hominum memoria extincti desiderium: abscisso uno capite, plura enasci ac pullulare querebantur, nec novarum rerum finem unquam futurum; abjectissimæ conditionis hominibus divina concessa eloquia, cunctas disciplinas, contra sua obmutescere ac obstrui ora, objecta veritate ingemiscebant. Hæc, amotis consilio aliquantisper Apostolis, differentibus Israelitarum senioribus, quidque agendum foret consulentibus, placuit tandem cunctis

AE R A E
Vulgaris
Anno 29.

etis saluberrima Gamalielis sententia (quem fuisse animo Christianum, qualis Nicodemus fuit nonnulli arbitrantur) ut scilicet dimittantur Apostoli & expectetur exitus. Quare minaciter increpitos flagrisque caesos dimittunt, proposita gravi poena, si quis CHRISTUM nominaret aut concionibus, illius facta jactaret. *Et illi quidem* (prosequitur divinus historicus *Actor. cap. v. vers. 41. & 42.*) *ibant gaudentes a conspectu concilii, quoniam digni habiti sunt pro nomine Jesu contumeliam pati. Omni autem die non cessabant in templo & circa domos docentes & evangelizantes CHRISTUM JESUM.*

Anno DOMINI xxx.

TIBERII a morte Augusti 16. & 17.
Ejusd. ab Imp. Proconsulari 19. & 20.

Consules { MARCUS VINICIUS,
LUCIUS CASSIUS LONGINUS.

AB hoc Consulatu annos xxv. Pontificatus D. PETRI incipit computare author vetustissimi Catalogi Liberiani, prout observavimus in Commentario ad librum secundum Gregorii Card. Cortesii *de Romano itinere gestisque Principis Apostolorum pag. 81. & 82.*

Hujus anni initio, crescente Hierosolymis fidelium numero, sacrum Diaconatus ordinem Apostoli instituerunt, qui septem viros boni testimonii, plenos Spiritu Sancto a discipulis propositos, manuum impositione Diaconos ordinaverunt. Quum autem multitudinis credentium esset cor unum & anima una; nec quisquam eorum, quæ possidebat, aliquid suum esse diceret, sed essent illis omnia communia, avaritia virum quendam Ananiam nomine invasit. Hic, quum, conscia etiam Sapphira uxore, imminuto agri nuper divenditi pretio, partem surripuisset pecuniæ, PETRUS cui magna ex parte caelestia arcana patebant, accersitum hominem, ac pertinaciter negantem, coarguit, graviterque reprehendit. Quibus auditis Ananias, statim corruit, atque animam exhalat, eadem etiam infelici morte subtracta uxore, quæ, par scelere viro, eadem pervicacia agitabatur. Horum inopinata morte tremefacti ceterorum animi, omnem penitus abjecere simulandi artem, lucrique cupidinem. At PETRI sanctitas omnium præconio celebrabatur, ac mira in curandis morbis felicitas, ingensque nominis fama, Judæam gentesque finitimas peragrata, summum

AE R A E
Vulgaris
Anno 30.

nam hominis videndi cunctis desiderium fecerat: ægroti, debilesque *in lectulis ac grabatis positi*, in vias ac plateas passim deferri, ut veniente PETRO non tactu, sed umbra illius, valetudini redderentur (*Act. cap. v. v. 15.*) ingens favorum prærogativa, sed digna vertice Apostolorum: omnium ore PETRI laudes decantari celebrarique. Apostoli interea cum orationi & ministerio verbi instarent, verbum Domini crescebat, & multiplicabatur numerus discipulorum in Jerusalem valde: multa etiam turba Sacerdotum obediebat fidei, (*Actor. VII. 7.*) At gravissima orta est Hierosolymis persecutio per summum Sacerdotem & Synedrium; in qua primo Sanctus Stephanus vir plenus fide & Spiritu Sancto, ac septem Diaconorum prior, ad Aquilonarem portam lapidibus obrutus est; & cum funderetur sanguis ejus, SAULUS adhuc juvenis asabat & consentiebat, custodiebatque vestimenta interficientium illum, (*Actor. XXII. 20.*) Philippus autem septem Diaconorum secundus abiit in Samariam, & communes mensæ discipulorum disturbatae sunt, & haud pauci ex discipulis ab urbe Hierosolyma & ex Judæa discesserunt. At Samariam (quæ & Sebaften nuncupatur) nobilem urbem & vetustate illustrem, ac unius diei itinere Hierosolyma distantem, Simon quidam magus ita præstigiis in sui admirationem allegerat, ut cælo illum missum plerique venerentur (a). Nihilominus accedente Samariam Philippo post Stephani necem ut modo diximus profugus a Judæa, confutata Magi doctrina, & ignotis antea præstigiis detectis, multi cum ipso Simone CHRISTUM confitentur, & baptisma suscipiunt. Qua re perlata Hierosolymam, læti Christiani eo PETRUM Joannemque delegarunt: siquidem surgens jam inter infestissimos hostes res Christiana, ad stabilienda Sacramenta Capite & Principe Christiani dogmatis indigebat. Quare baptizatis a Philippo Samaritanis, post solitas preces, injectis capiti manibus, confirmationis Sacramentum contulit. Id ubi vidit Simon, miratus eo modo concedi almi Spiritus gratiam, ab Apostolis enititur quod virtute & sanctimonia nequiret, vi pecuniarum ad tam grande donum accedere, oblato iisdem Apostolis pretio. Quod indignissime ferens PETRUS, conversus ad hominem: *Pecunia tua* (inquit *Actor. VIII. 20. & 21.*) *tecum sit in perditionem, quoniam donum DEI existimasti*

(a) De Simone Mago vide *Act. VIII. 20. & 30.* quæ dixerunt in notis ad Cortesii *de Romano itinere gestisque* *numentorum Appendice cap. XI.*

masi pecunia possideri. Non est tibi pars, neque fors in sermone isto: cor enim tuum non est rectum coram DEO. Commonefacit etiam hominem sceleris, ut poeniteret, rogaretque DEUM, si forte precibus lenitus, tam dirum præposterumque iudicium remitteret. Ille mire territus, cælestemque veritus iram, quam assidua scelerum consuetudine irritarat, exoravit Apostolos, ut sui apud DEUM meminissent, ne, quod ipsi vaticinati essent, sibi contingeret.

AERAE
Vulgaris
Anno 30.

Ejecto debellatoque Simone, ejusque impia hæresi profigata, confirmatisque discipulis, multis demum Samaritanorum pagis Evangelii prædicatione illustratis, Princeps Apostolorum cum Joanne Hierosolymas rediit, ubi usque ad annum æræ vulgaris xxxiv. quo Lyddam profectus est, sese continuit, ut suo loco videbimus.

Anno DOMINI xxxi.

TIBERII a morte Augusti 17. & 18.

Ejusd. ab Imp. Proconsulari 20. & 21.

Consules (TIBERIUS AUGUSTUS V.
(LUCIUS AELIUS SEJANUS.

INterea ingravescente persecutione, SAULOQUE adolescente (a Synedrio potestate concessa) Ecclesiam modis omnibus persequente atque expugnante, fideles omnes, præter Apostolos, Hierosolymis relictis, dispersi sunt. Nam SAULUS acerrimi ingenii juvenis, gloriæ avidus, & nondum adversis rebus jactatus, in patriis defendendis ritibus veram se adepturum laudem, nomenque immortalitati commendaturum sperabat. Quamobrem quum propagari latius a dispersis discipulis CHRISTI religionem per varias urbes & provincias videret, neque ullo pænarum metu coerceri, amplius insaniens in eos persequeretur usque in exteris civitates, & adhuc spirans minarum & eadē in discipulos, a principe Sacerdotum petiit & impetravit epistolas in Damascum ad Synagogas, quibus fieret illi facultas cuiusque mortalis CHRISTUM venerantis devinciendi attrahendique Hierosolymam, sive ut divini historici verbis uti pergamus, *Actor. cap. ix. ut si quos invenisset hujus vitæ viros ac mulieres, vinctos perduceret in Jerusalem, & habens potestatem alligandi omnes, qui invocabant nomen CHRISTI.* His litteris munitus, nulla interposita mora, festinus Christianorum sanguinem excidiumque anhelans, Damascum properabat, jamque

ma-

magnam itineris partem confecerat, quum subito, die viii. Kal. Februarii, a Stephani cæde, cui præfuisse diximus, recurrente anno, ac mense circumfulsit eum lux de cælo, adeo ut perfricta oculorum acie, animoque deficiens equo decideret, cadensque in terram, audiret vocem dicentem sibi: *Saule, Saule, quid me persequeris?* Quumque SAULUS quæssisset pavidus, *quis es Domine?* & ille dixisset, se JESUM esse, quem oppugnaret persequereturque, durumque ac grave illi esse contra stimulum calcitrare: tunc SAULUS quærere cæpit, quid sibi facere imperaret? At JESUS, ut Damascum contenderet admonuit; ibi enim quid faciendum foret, auditurum. Comites vero SAULI par terror stuporque pervaserat, concrepante voce, viso nemine, humi stratum ante se cernentes Ducem. Quamobrem quum diu hæssissent, recollecto demum animo, hominem Damascum perduxere, ibique triduo, nullo gustato cibo, luceque carentem, Ananias a CHRISTO præmonitus confirmatusque, in pristinum redigit robur, sacraque lavat aqua, trepida etiam manu: tantum SAULI ferocitas sibi fecerat nomen, ut etiam corpore languens, & luminibus orbatus aspicientibus terrori foret. Sed ingens ille bellator usque adeo Christiano nomini infestus, sexcenta pericula pro CHRISTO subiturus erat, nomenque ejus *coram Regibus & Cæsaribus intrepide tutaturus, vas electionis, decus Christianæ militiæ, terror hostium, victorque gentium.*

AERAE
Vulgaris
Anno 31.

Hoc pacto SAULUS, CHRISTI signis mancipatus, abiit in Arabiam, (quod ipsemet in epistola ad Galatas *cap. i. vers. 17.* testatur) ubi *per revelationem*, plenam accepit a DEO notitiam Evangelii, ad quod prædicandum immediate a CHRISTO Domino vocatus fuerat.

Anno DOMINI xxxii.

TIBERII a morte Augusti 18. & 19.

Ejusd. ab Imp. Proconsulari 21. & 22.

Consules (CNEUS DOMITIUS AHENOBARBUS
(M. FURIUS CAMILLUS SCRIBONIANUS.

SAULUS in Arabia aliquot mensium spatio moratus, satifque in Apostolico officio, CHRISTI Domini virtute instructus, Damascum rediit, omnesque ingenii vires ad amplificandam divini servatoris gloriam, abolendamque impietatis notam convertit. Palam jam CHRISTUM confitetur, seu ut

Lucas

AE R A E
Vulgaris
Anno 32.

Lucas inquit *loc. cit. continuo ingressus in Synagogis praedicat* IERUSUM; manasse jam bona, effulisse nomen, non ultra evolvendis libris terendum esse tempus praedicat. Quae repentina mutatio, summa omnes admiratione affecit. *Ipsae autem multo magis convalescebat, & confundebat Judaeos*; qui quum praestantissimi juvenis tam miram mutationem ferre non possent, nec divinae ejus eloquentiae resistere, impio demum furore obcaecati circa finem hujus anni, sive ut Lucas ait, *Actor. ix. 23. cum compleverentur dies multi, consilium fecerunt in unum, ut eum interficerent*. Etenim Judaei non ea jam in Damasci urbe autoritate erant praediti, qua quum primo SAULUS Damascum venit, potiebantur. Itaque insidias Apostolo tantummodo sternerant, quae ei *notae fuerunt*. Quapropter Dineam Arabum Regis Praefectum illuc ab Rege delegatum ad Romanam mitigandam ferociam (quum haud dubio Romani ipse belli metu quateretur, addictusque siderum scientiae, non nisi ex caeli benignitate salutem speraret) adeunt obtestanturque, ut *comprehendi statim hominem atque interfici juberet*. Ipsi autem, ne possent elabi, vigiles *ad portas civitatis stare, cauteque eas die ac nocte custodire procurant, ut eum interficerent*, (*Actor. ix. 24.*) sive potius *Præposito gentis Areta regis interficiendum traderent*; (*epist. 2. ad Corinthios xi. 32.*) quum transcendere moenia, gravissimum nefas esset apud Romanos morte expiandum, ipso Romae conditoris fratre cruore suo jura sanciente. At SAULI discipuli, praecognitis insidiis, quum fallere excubias nequirent, hominem intempesta nocte e specula *in sporta per murum dimittunt*, *Actor. ix. 25.* & *epist. 2. ad Corinth. xi. 33.*

Anno DOMINI XXXIII.

TIBERII a morte Augusti 19. & 20.

Ejusd. ab Imp. Proconsulari 22. & 23.

Consules (SULPICIUS GALBA,
(L. CORNELIUS SULLA,

SAULUS ita ut modo demonstravimus Damasco elapsus, post tres annos, scilicet anno a sua conversione tertio, venit Hierosolyma, ut viseret PETRUM, (*epist. ad Galat. cap. i. vers. 18.*) hoc est, ut debitum Ecclesiae Principi obsequium exhiberet. Etenim PETRUS jam ab anno DOMINI XXX. Samaria Hierosolymam redierat cum Joanne, posteaquam Fideles a Philippo

AE R A E
Vulgaris
Anno 33.

lippo baptizatos confirmarat. Quod quidem tempus nullam aliam epocham habere potuisse, quam ab ipsius SAULI, ut modo diximus, conversione, manifeste patet, tum ex Apostoli scopo per totam eam Epistolam ad Galatas, tum etiam ex ipso epistolae contextu a versiculo II. ad 18. SAULUS vero cum venisset Jerusalem circa finem anni, tentabat se jungere discipulis, & omnes timebant eum non credentes, quod esset discipulus: donec Barnabas (quicum vetus intercedebat consuetudo: ambo enim sub uno eodemque praepatore Gamaliele Mosaicae legis ritus institutaque didicerant, & saepe inter se de religione disceptarant) eum duxit ad Apostolos, PETRUM scilicet & Jacobum fratrem DOMINI, quorum etiam expressam mentionem non faciat S. Lucas, (*Actor. ix. 27.*) constat id tamen ex laudata ipsius PAULI epistola ad Galatas capite primo, in qua versu 18. *permansisse tunc apud PETRUM dierum quindecim* spatium testatur. Quumque jam SAULUS *fiducialiter agens*, (prosequitur sanctus historicus, *Actor. ix. 29. loqueretur & disputaret cum Graecis Hellenistis, illi querebant occidere eum. Quod cum cognovissent fratres, deduxerunt eum Caesaream & dimiserunt Tarsum*; hoc est quinto decimo die postquam Hierosolymam pervenerat, frustratus inimicorum insidias, & rabidas animas uni ipsi praecipue truces, ubique CHRISTI nomen enuntians, in Syriam Ciliciamque descendit. Fuisse enim Tarsum SAULI patriam, urbem in Cilicia campestri nobilissimam, parvulo in tumultu exsurgentem, ac Cyndo amne irrigatam, veteres Geographi prodiderunt.

Anno DOMINI XXXIV.

TIBERII a morte Augusti 20. & 21.

Ejusd. ab Imp. Proconsulari 23. & 24.

Consules (PAULLUS FABIVS PERSICUS,
(LUCIVS VITELLIUS.

AT Apostolorum Princeps, dimisso PAULO, quum omnes Judaeae, Galilaeae, & Samariae Ecclesias pace tranquillitateque frui intelligeret, pro commissa sibi potissimum a CHRISTO Domino omnium Christianorum cura, statuit Hierosolyma proficisci, ac *pertransire universos*, (quod ait Lucas *Actorum ix. 32.*) in Judaea nimirum, Galilaea, & Samaria Fideles. Quum vero *devenisset ad sanctos, qui habitabant Lydda* (est autem Lydda oppidum ad mediterranei maris litus situm,